

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název: Copula based models for multivariate time series
Autor: Bc. David Šír

SHRNUTÍ OBSAHU PRÁCE

V první polovině práce autor představuje samostatně modely pro jednorozměrné časové řady a následně pak copule. V druhé polovině práce pak využívá copulí pro modely mnohorozměrných časových řad, přičemž se zaměřuje zejména na tzv. SCOMDY (Semi-parametric Copula-Based Multivariate Dynamic Models) modely.

Téma práce. Téma odpovídá znalostem a možnostem příslušného oboru magisterského studia a nepochybně se dá říct, že autor jej naplnil.

Vlastní příspěvek. Vlastní příspěvek autora vidím zejména v druhé části práce. Tj. v uceleném popisu SCOMDY modelů a z nich vycházejících predikcí. Dále pak v simulační studii a v analýze reálných dat.

Matematická úroveň. Po matematické stránce je úroveň práce slušná. Práce obsahuje rigorózně a korektně zformulovaný matematický text. Z hlediska matematické části se autor nepouští (s výjimkou důkazu Věty 9) do žádných vlastních odvození.

Práce se zdroji. Na kolik dokáži posoudit, tak práce obsahuje vlastní text autora a zdroje jsou řádně citovány. Na některých místech by však bylo dobré citace upřesnit. Tj. neodkazovat se pouze na knihu či článek, ale na konkrétní kapitolu/stránku/větu. U článku Patton (2001) chybí některé důležité údaje.

Formální úprava. Formální úroveň práce je dobrá, množství překlepů není nijak zásadně velké. Značení je (až na pár drobností) konzistentní.

Na kolik dokážu posoudit, tak práce je z hlediska nerodilého mluvčího psána slušnou angličtinou.

CELKOVÉ HODNOCENÍ PRÁCE

Dle mého názoru se jedná o solidní práci, na které autor očividně usilovně pracoval.

PŘIPOMÍNKY A DOTAZY

1. str. **9 Definition 3:** Trochu jiné značení věrohodnosti než v předchozí části práce.
2. str. **14 Theorem 1:** Pro jednoznačnost copule není třeba absolutní spojitost distribučních funkcí, ale postačuje spojitost.
3. str. **15 Theorem 4:** Tato věta není dle mého názoru správně zformulována.
4. str. **25₉:** Striktně vzato funkci $\mathcal{L}(\theta)$ nelze nazývat věrohodnost.
5. str. **30 Table 2.2:** Tady i v dalších tabulkách není vysvětleno, co rozumět sloupcem Standard deviation.
6. str. **30 Table 2.2:** Čtenáře může zaskočit ta Studentova copule, protože až doposud to vypadalo, že autor uvažuje pouze copule s jednorozměrným parametrem.
7. str. **36 Theorem 9:** Nerozumím, proč platí rovnost

$$\ell(\psi_1, \psi_2, \theta) = \sum_{t=1}^n \log f_{Y_t}(y_1, y_2).$$

8. str. **39** závěr kapitoly 3.2: Obávám se, že konzistence a asymptotická normalita odhadu $\hat{\theta}$ neplyne z uvedených zdrojů, protože $\hat{\theta}$ je založen na odhadnutých reziduiích.
9. Kapitola 3.4: Co se týká kvality predikcí, jaká je výhoda přístupu založeném na mnohorozměrné časové řadě oproti situaci, kdy by člověk dělal jednorozměrné modely pro každou časovou řadu zvlášť?
10. str. **50**: Možná jsem něco přehlédl, ale nenašel jsem, jaká copule je použita pro predikce.
11. str. **60** Table 4.4: Z tabulky to vypadá, že 1. algoritmus dává typicky (v průměru) nejdelší predikční interval a 3. algoritmus dává naopak typicky (v průměru) nejkratší predikční interval. Dle shrnutí na str. 68 se zdá, že toto je dle autora očekávaný výsledek. Není mně jasné, proč tomu tak je.

OTÁZKY K OBHAJOBĚ

Připravte si odpovědi na připomínky č. 3, 4, 5, 7, 9 a 11.

ZÁVĚR

I přes výše uvedené výtky pokládám se domnívám, že práce splňuje požadavky kladené na diplomovou práci na programu Finanční a pojistná matematika a doporučuji ji za ni uznat.

doc. Ing. Marek Omelka, Ph.D.
KPMS MFF UK
23. května 2023